

RISTIINPÖLYTYSTÄ!

PÄÄTTÖWEBINAARI

12.11.2020 KLO 12:00-15:45

Hankasalmi, Hämeenlinna, Jyväskylä, Lempäälä, Ylöjärvi

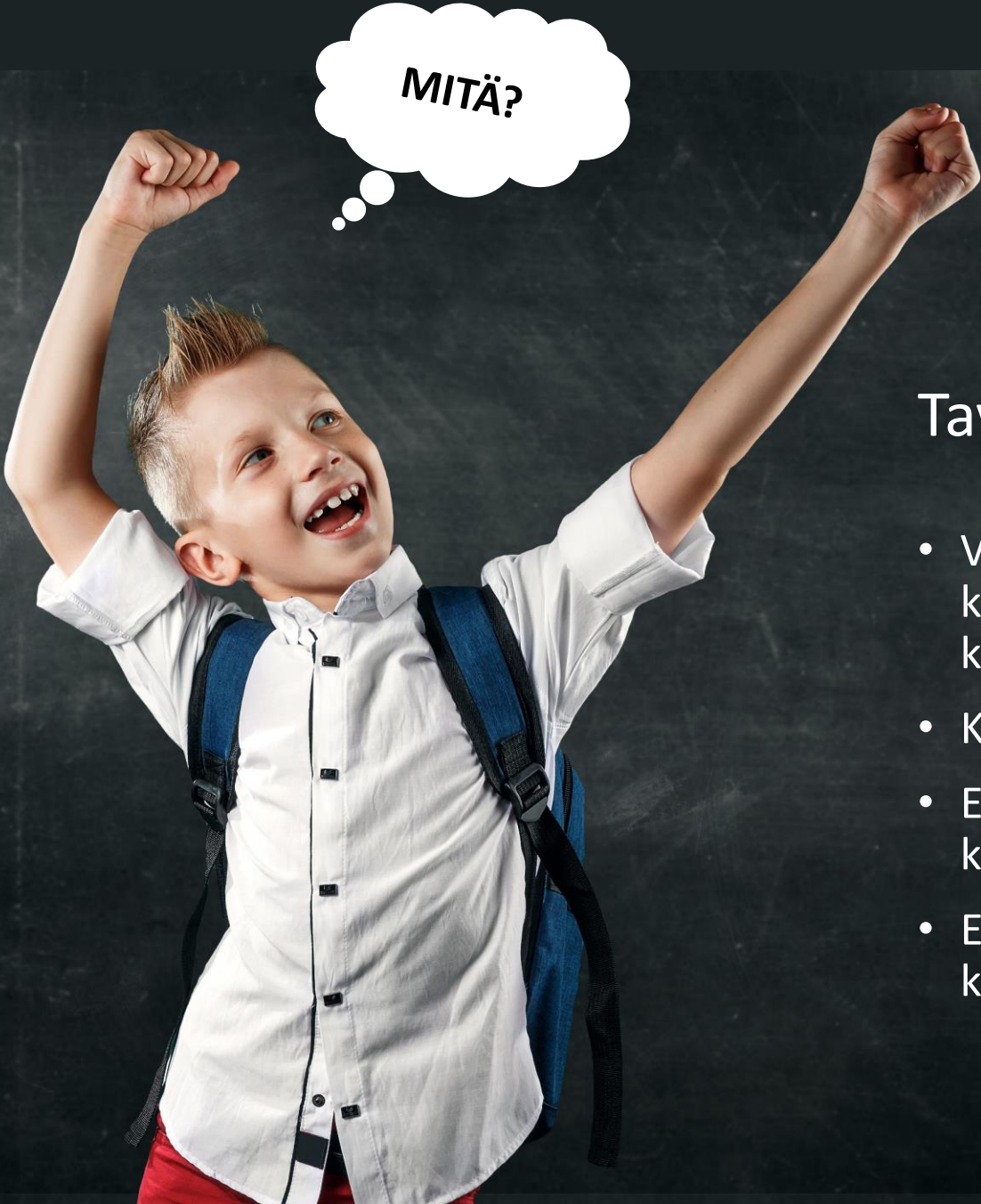
MINDME- WEBINAARIN OHJELMA

12.11.2020 KLO 12.00 – 15.45

KUNTIEN
KEHITTÄMISTYÖN
HELMIÄ

12:00 -12:10	TERVETULOA!
12:10 – 12:30	MINÄ HALUAISIN OPPIA - ENNEN KAIKKEA ELÄMÄÄ!, KATRIINA NOKIREKI, PESÄPUU RY
12:30 – 13:00	UUDEN ALKU - SIJOITETUN LAPSEN VASTAANOTTAMINEN, HANKASALMI
13:00 – 13:30	KOHTI YHTEISIÄ TUEN POLKUJA, HÄMEENLINNA
13:30 – 13.45	TAUKO
13:45 – 14:15	SIJOITETUN OPPILAAN KOULUPOLUN JÄRJESTÄMINEN, JYVÄSKYLÄ
14:15 – 14:45	KUNTA, JOKA SANOO KYLLÄ, LEMPÄÄLÄ
14:45 – 15:15	INTENSIIVIYKSIKKÖ – ROHKEA EDELLÄKÄVIJÄ, YLÖJÄRVI
15:15 – 15:45	KESKUSTELUA JA PÄIVÄN PÄÄTÖS

A young boy with light brown hair, wearing a white button-down shirt and a blue backpack, is shown from the waist up. He has his arms raised in the air with clenched fists, looking upwards with a joyful expression. Above his head is a white thought bubble containing the word "MITÄ?". The background is a dark, textured surface.

MITÄ?

MindMe – koulu kuuluu kaikille

Tavoitteet

- Vahvistaa monialaisen verkoston osaamista ja yhteistyötä kouluikäymättömien ja sijoitettujen lasten tukemisessa koulupolulla
- Käynnistää kunnissa oman työn kehittämisprosessit
- Edistää lasten ja heidän lähiaikuistensa osallisuutta lasta koskevissa asioissa
- Edistää kokemusasiantuntijuuden hyödyntämistä kehittämistyössä ja tarjota vertaistukea nuorille

MindMe – koulu kuuluu kaikille 2019-2020

täydennyskoulutusprosessi KYS- ja TAYS-alueilla

Työryhmä kehittämisen tukena:

VALTERI

- Tiina Pihlbacka- Rönkä/
Lempäälä & Ylöjärvi
- Katri Rinne /Hankasalmi
- Johanna Sergejeff / Hämeenlinna
- Sanna Vallenius/ Jyväskylä

Pesäpuu ry

- Hanna-leena Niemelä
- Christine Väливаara

Nuorten foorumit & Koulupolulla- vlogit

- Katriina Nokireki, JKL
- Onni Westlund & Milja Kaijanen, TRE
- Olli-Pekka Paananen,
esite ”Toivoisin sinun tietävän”

MINÄ HALUAISIN OPPIA
- ENNEN KAIKKEA ELÄMÄÄN!

KATRIINA NOKIREKI, PESÄPUU RY
UP2US – Meistä kiinni!

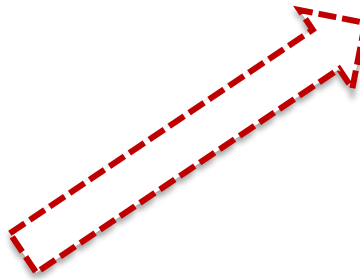

MindMe:n Ristiinpölytystä! –
päättöwebinaari
12.11.2020

Nokireki, Katriina
UP2US – Meistä kiinni!

Minä tahtoisin oppia – ennen kaikkea elämään!

- ♥ Lapset ja nuoret haluavat oppia, opiskella ja kehittää itseään.
- ♥ Lapset ja nuoret ovat monin tavoin valtavan taitavia ja todellisia moniosaajia, kunhan he saavat siihen turvallisen tilan ja ajan, sekä aikuisen avuksi.
- ♥ Nuoret tuovat toistuvasti esille aivan perustavanlaatuisia teemoja ja aiheita, jotka vaikuttavat olennaisesti heidän mahdollisuuksiinsa käydä koulua, oppia ja opiskella.

Henkinen & fyysinen turvallisuus

Tarpeeksi resursseja

Luotettavat & pysyvät aikuiset

Positiivinen kannustaminen

Monialainen apu ja tuki

Hyvä ilmapiiri

Kunnioitus

Kaverit

Vahvuudet

Onnistumiset

Osallisuus on oikeus, kokemusasiantuntijuus mahdollisuus!

- ☛ Tukea tarvitsevien koululaisten osallisuuteen tulee kiinnittää erityisesti huomiota, sillä heillä ei välttämättä ole samankaltaisia voimavaroja tai työkaluja toteuttaa omaa osallisuuttaan, kuin heidän ikätovereillaan.
- ☛ Näiden lasten ja nuorten kohdalla osallisuuden kokemus on suoraan yhteydessä jaksamiseen, hyväksytyksi tulemisen kokemukseen, turvallisuuden tunteeseen, arjen sujuvuuteen motivoitumiseen ja sitä kautta oppimistuloksiin.
- ☛ Osallisuus on koko koulu- ja palvelujärjestelmän läpileikkaavaa, joten kouluissa työskentelevien aikuisten osallisuuden toteutuminen vaikuttaa suoraan myös koululaisten ja opiskelijoiden osallisuuden toteutumiseen!
- ☛ Kokemustieto vastaa reaaliajassa kysymyksiin kouluarjen ilmiöistä, haasteista ja hyväksi koetuista käytänteistä. Kuinka kokemustietoa aiotaan hyödyntää jatkossa kouluissa?

”Sijoitusaikanani koulun ja sijoituspaikan hyvä yhteistyö oli aivan ehdottoman oleellista, jotta sain käytyä peruskoulun loppuun.”

”Toimintakykyni ja toiveeni koulunkäynnin suhteen kuultiin sijoituspaikassa hyvin, kun olin juuri muuttanut laitokseen ja uudelle paikkakunnalle ennen 9. luokan alkua. Sijoituspaikan aikuisten tuki ja ymmärrys, sekä aktiivinen yhteistyö koulun kanssa sen selvittämiseksi, miten koulu pystyy vastaamaan erityistarpeisiini, oli aivan oleellinen tekijä peruskouluni loppuun saattamisessa. Koen suurta kiitollisuutta, että elämäni aikuiset etsivät tavan, jolla pystyn käymään koulua, eivätkä luovuttaneet suhteeni.”

Kiitos!

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Nokireki, Katriina
UP2US – Meistä Kiinni!

+35844 7150221
Katriina.nokireki@pesapuu.fi

UUDEN ALKU - SIJOITETUN LAPSEN VASTAANOTTAMINEN

HANKASALMI

REHTORI

- saa tiedon uudesta oppilaasta
- välittää tiedon kuraattorille, terveydenhoitajalle, erityisopettajalle sekä luokanopettajalle

ERITYISOPETTAJA JA LUOKANOPETTAJA

- yhteys edelliseen kouluun
-> lomake 3, opettaja täyttää
- pedagogiset asiakirjat, tuen päätökset, oppilaskortti
- yhteys sijoituspaikkaan
-> sovitaan aloituspalaveri
- muista Wilma-tunnukset biologisille vanhemmille

Yhteistyössä

KURAATTORI

- ottaa yhteyttä lähettävän kunnan sosiaalitoimeen
-> lomake 1 esitietolomake kuraattori täyttää
- tutustumiskäynti oppilaan luona
-> lomake 2 Huoltajien lomake
-> lomake 4a / 4b oppilaan tietolomake

TERVEYDENHOITAJA

- tulotarkastus
- aiempi terveydenhuolto-historia

ALOITUSPALAVERI

- oppilas, biologiset vanhemmat, sosiaalityöntekijä (lähettävä kunta), sijoituspaikan edustaja, lo, eo, rehtori, kuraattori, terveydenhoitaja, koulupsykologi (tarvittaessa), opo (tarvittaessa)

HUOM!
TIEDONSIIRTOLUPA

1. Esitietolomake

(kuraattori täyttää, haastatteleamalla puhelimitse sosiaalityöntekijää)

LAPSEN HENKILÖTIEDOT	
Nimi (alleviivaa kutsumanimi)	Henkilötunnus
Sijaishuoltopaikka: Oma aikuinen/ohjaaja:	Puhelin: sähköpostiosoite:
Kotikunta:	
Äidinkieli ja muut kotona käytetyt kielet	
Uskonto	
Huoltajan 1, nimi	Puhelin
Osoite	Sähköposti
tiedonsaantioikeus: kyllä/ei	
Huoltajan 2, nimi	Puhelin
Osoite	Sähköposti
tiedonsaantioikeus: kyllä / ei	
Huoltaja: kyllä / ei tiedonsaantioikeus: kyllä / ei	
allergiat / erityisruokavaliot	mahdollinen lääkitys
sosiaalityöntekijä: puh.	päivystysnro: sähköposti:

LÄHETTÄVÄN KOULUN TAI VARHAISKASVATUKSEN TIEDOT	
Koulun / varhaiskasvatusyksikön nimi	puh.
Osoite	
vuosiluokka	
KOULUTERVEYDENHUOLLON / NEUVOLAN YHTEYSTIEDOT	
*Kouluterveydenhuolto / neuvola	Terveystietä puh.

2. Huoltajien lomake

Huoltajat/sijaishuoltopaikan aikuiset täyttävät - käydään yhdessä läpi ensimmäisessä palaverissa

ARJEN TOIMINNOT JA NIIDEN SUJUMINEN		
Lasta erityisesti ilahduttavat asiat arjessa tällä hetkellä (kotona ja koulussa):		
Lapsen vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet:		
Tärkeät rutiinit / esineet (esim. unilelu):		
Missä taidoissa lapsesi tarvitsee vielä harjoitusta? (esim. kaveritaidot/ työskentelytaidot/ pettymyksen sieto/omatoimisuus / keskittyminen)		
Mikä huolettaa tai on erityisen haastavaa tällä hetkellä lapsen arjessa?		
Mihin asiaan toivoisitte muutosta/missä asiassa toivoisitte lapsen arjessa edistyvän?		

Ympyröi parhaiten tämänhetkistä tilannetta kuvaava vaihtoehto (1= ei haastetta, 2=haastaa vähän, 3=haastaa paljon)	Jos vastaat 3=haastaa paljon, kuvaile tarkemmin	
Keskittyminen tekemisiin 1 / 2 / 3		
Käyttäytyminen 1 / 2 / 3		
Jaksaminen 1 / 2 / 3		
Ruutuaika (tietokone, kännykkä, pelit, tv) 1 / 2 / 3		
Kaverisuhteet 1 / 2 / 3		
Vapaa-aika 1 / 2 / 3		
Kommunikointi 1 / 2 / 3		
KUNTOUTUS		
Lapseni saa kuntoutusta/terapiaa, kyllä / ei.		
Esim. toimintaterapia/puheterapia/fysioterapia / jokin	Yhteyshenkilön nimi ja puh +	
muu, mikä?	sähköpostiosoite.	

TUTKIMUKSET ja HOITOKONTAKTIT		
Onko lapsi ollut psykologin tutkimuksissa? kyllä / ei		milloin? missä? psykologi?
Entä muita tukitoimia (esim. tukihlö/perhetyö)? kyllä / ei		
Onko lapsi saanut säännöllistä tukea kuraattorilta / psykologilta? kyllä / ei		

Alle kouluikäiset/eskari-ikäiset:

Toimita halutessasi kopio varhaiskasvatussuunnitelmasta (=VASU) tai lapsen esiopetussuunnitelmasta (LEOPS).

Mitä muuta haluat kertoa?

3. Lomake koululle ja varhaiskasvatukseen.

Erityisopettaja soittaa lähettävään päiväkotiin/kouluun ja selvittää nämä asiat ennen ensimmäistä palaveria. Täydennetään palaverissa, mikäli tarvetta.

Oppilaan/lapsen nimi:		Ik:
Koulun / Varhaiskasvatuksen yksikön nimi:		osoite:
Opettaja / Varhaiskasvatuksen opettaja::		puhelinnumero: sähköpostiosoite:
Erityisopettaja:		puhelinnumero: sähköpostiosoite:
Opinto-ohjaaja:		puhelinnumero: sähköpostiosoite:
Koulunkäynninohjaaja / henk.koht. avustaja		puhelinnumero: sähköpostiosoite:
Opetusryhmä (pienryhmä tms.)		
Tuen muoto: yleinen / tehostettu/ erityinen		tuettavat oppiaineet: yksilöllistetyt oppiaineet:
Pidennetty oppivelvollisuus (11-v.)		päätöksen pvm
Vuosiluokkiin sitomaton opiskelupäätös (vsop)		päätöksen pvm
Pedagogiset asiakirjat - varhaiskasvatussuunnitelma - esiopetussuunnitelma - pedagoginen arvio - oppimissuunnitelma - pedagoginen selvitys - HOJKS	x	asiakirjan pvm/vuosi

Keskeisimmät tukitoimet ja opetusjärjestelyt: - osa-aikainen erityisopetus - avustajan tuki - erityiset painoalueet - yksilöllistetyt oppimäärät - eriytetty koejärjestelyt (millaisia?) - joustava perusopetus		Missä oppiaineissa / miten?
Käytetyt apuvälineet / materiaalit:		
Äänikirjojen käyttö		
Lukivaikeus: kyllä / ei		
Varhaiskasvatuksessa/Koulussa opettajan tekemät testit (esim. Kettu-testi / Boehm/ Allu		Mikä testi, milloin, testitulos?
/ LukiMat/ KTLT / Sanaketju):		
Oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet:		
Keskeisimmät tuen tarpeet ja haasteet:		
Oppimisympäristössä oppimista tukevat asiat:		

OPPIMISTAITOJEN ARVIOINTI

1=taidon hallinta haasteellista 2=hallitsee taidon keskitasoisesti 3=hallitsee taidon hyvin

Tarkkaavaisuus ja oman toiminnan ohjaus	1	2	3	lisätietoja
kuuntelee ohjeet ja pystyy seuraamaan ohjeita				
ymmärtää ohjeet ja pystyy toimimaan niiden mukaan				
pystyy työskentelemään rauhallisesti				
jaksaa tehdä aloittamansa työn loppuun				
siirtyy joustavasti tilanteesta ja tehtävästä toiseen				
huomaa virheensä ja korjaa ne oma-aloitteisesti				
pystyy omatoimiseen työskentelyyn				

Sosiaaliset taidot	1	2	3	lisätietoja
ottaa vastaan neuvoja ja ohjeita				
pyytää apua, kun ei osaa				
jaksaa odottaa (puheen)vuoroaan				
ottaa kontaktia muihin oppilaisiin				
pystyy osallistumaan ryhmätilanteisiin				
vuorovaikutus aikuisten kanssa onnistuu				
harkitsee ongelmatilanteissa				
osaa asettua toisen asemaan				
tulee toimeen (luokka)kavereidensa kanssa				

Motivaatio ja vireystaso	1	2	3	lisätietoja
on motivoitunut koulutyöhön				
tulee kouluun ajallaan				
käy koulua säännöllisesti				
huolehtii tavaroistaan (oppikirjat yms. mukana)				
koululaiset: ottaa vastuun koulutyöstään (esim. läksyt tulee tehtyä ja laput palautettua)				
jaksaa työskennellä koko opetustuokion				
vireystila säilyy tasaisena päivän ajan				

Muisti, oppiminen ja oppimisstrategiat	1	2	3	lisätietoja
omaa perusopiskelutaidot				
oppii opetettavat asiat nopeasti				
koululaiset: pystyy opiskelemaan luokkatasonsa kirjoista				
ymmärtää kuulemansa ohjeet				
lukee ikätasoisesti				
ymmärtää lukemaansa				
tuottaa tekstiä ikätasoisesti				

MUISTA LÄHETTÄÄ:

Liite 1.

Yhteenveto käytössäolleista oppikirjoista.

Liite 2.

Jos muutto kesken lukuvuoden/vsop - yhteenveto, mitä vielä suorittamatta kyseiseltä vuosiluokalta.

Liite 3.

Oppilaskortti.

Liite 4.

Pedagogiset asiakirjat (pedagoginen arvio / selvitys, oppimissuunnitelma / HOJKS, rehtorin hallinnolliset päätökset)

4.a) Koululaisen oma lomake - Oppilas täyttää tai vastaukset voidaan esim.äänittää /
videoida.

Nämä tulevat halutessasi tiedoksi omalle aikuiselle/ opelle/ luokanohjaajalle /
erityisopettajalle / kuraattorille - Minusta voi tulevalle luokalleni kertoa seuraavia asioita (laita
rasti niiden lauseiden eteen):

Nimeni (alleviivaa kutsumanimi):

Mukavinta koulussa on

Ikäni:

Koulussa inhottavinta on

Perheeseeni kuuluu:

Tykkään eniten (mistä oppitunneista)

Muut minulle tärkeät henkilöt:

Haluan pärjätä itsekseni, enkä siis tarvitse apua (millaisissa asioissa)....

Lemmikkieläimeni:

Hermostun, jos

Olen luonteeltani

Kun suutun, minä

Olen hyvä

Kun olen oikein vihainen, parhaiten rauhoitun, kun

Harrastan / vapaa-ajalla tykkään

Jos tarvitsen apua jossain asiassa, minä

Tarvitsen joskus tukea seuraavissa asioissa

En halua puhua koulussa (millaisista asioista)

Harjoittelen tällä hetkellä

En halua, että kukaan kyselee minulta (millaisista asioista)

Tämän vielä haluaisin kertoa uuden kouluni aikuiselle/aikuisille

Tämän vielä haluaisin kertoa uuden kouluni luokkakavereille

4. b) Lomake alle kouluikäiselle - aikuinen haastattelee ja kirjoittaa vastaukset

Minusta voi tulevalle ryhmälleni kertoa seuraavia asioita (laita rasti niiden lauseiden eteen):

Nimeni (alleviivaa kutsumanimi):

Ikäni

Olen luonteeltani

Olen hyvä

Harrastan/ Vapaa-ajalla tykkään

Tarvitsen joskus tukea / toivon että minua autetaan seuraavissa asioissa

Harjoittelen tällä hetkellä

Mukavinta päiväkodissa/esikoulussa on

Päiväkodissa/esikoulussa inhottavinta on

Tykkään eniten päiväkodissa/esikoulussa

Haluan pärjätä itsekseni, enkä siis tarvitse apua (millaisissa asioissa)

Minua hermostuttaa, jos

Kun suutun, minä

Kun olen oikein vihainen, parhaiten rauhoitun, kun

Jos tarvitsen apua jossain asiassa, minä

En halua puhua päiväkodissa/esikoulussa (millaisista asioista)

En halua, että kukaan kyselee minulta (millaisista asioista)

Tämän vielä haluaisin kertoa uuden ryhmäni aikuiselle/aikuisille

Tämän vielä haluaisin kertoa uuden ryhmäni kavereille

Mind Me 2019 – 2020

Kehittämistyöryhmässä matkan varrella mukana:

Marika Hänninen, Heli Ikonen, Paula Lehmonen,
Meeri Kiviniemi, Eila Laulajainen-Malkki, Jari
Matikainen, Inkeri Mustonen, Katja Pekonen,
Marika Rantanen, Kaisa Reinikainen, Lotta Reunanen,
Jaana Suhonen, Jenni Suhonen, Mari Tikkanen, Jutta
Vahvaselkä, Heli Vehviläinen, Heli Viinikainen.

KOHTI YHTEISIÄ TUEN POLKUJA

HÄMEENLINNA

KOHTI YHTEISIÄ TUEN MALLEJA

Mistä lähdettiin?

Missä ollaan nyt?

Kehittämisprosessin ensimmäinen työpaja

Keitä varten täällä ollaan?

Monia toimijoita

Omaisien puolen pitäminen

Pallottelu

Kiire, ei kohdata

Asiakkaan tuntemus

Oma rooli asiantuntijana

Dialogitaidot

Kantapään kautta

Luonnonlahja vs. taito/koulutus

Liikaa porukkaa, ahdistaa

Sairaalakoulu

Osallisuus?

Työnjako, kuka vetää, kuka kirjaa

Eettisyys, luottamus, aitous

Ongelmalähtöisyys vs. vahvuuslähtöisyys

Ankkuri-toiminta

Lähitutor

MindMe- hanke Hämeenlinnassa

MONIALAINEN VERKOSTO

- Hankkeeseen osallistuvat koulut:
  - Hämeenlinnan Yhteiskoulu
  - Nummen Yhtenäiskoulu
- Oppilashuolto
- Perhe- ja sosiaalipalvelut
- Kouluterveydenhuolto

TYÖSKENTELYN KESKIÖSSÄ

- Oppilashuoltoryhmän systeminen kokousmalli
- Poissaoloihin puuttumisen portaat
- Opetuksen räätälöinti

YOHR:n systeminen malli

- PERIAATTEET:
  - Vanhemmat ja lapset keskiössä
  - Myönteinen vuorovaikutus, avoin ja kunnioittava työskentelytapa
  - Toivon lisääntyminen: konkreettiset tukikeinot ja tarjolla oleva apu, vahvuuksien tunnistaminen ja esiin nostaminen
- Toimintaohje koulun henkilökunnalle vaihe vaiheelta
  - Oppilashuoltoryhmän kokoontumisella on selkeä rakenne
  - yksi sovittu henkilö toimii esittelijänä ja kokouksen vetäjänä
  - yksi sovittu henkilö toimii kokouksen kirjaajana (wilmaan)
  - esittelijän tehtävänä on huolehtia ajankulusta ja puheenvuorojen jakamisesta
  - tavoitteena on kuulluksi tuleminen, ja se, että puhe ja kuuntelu erotetaan toisistaan
  - tärkeä tavoite on myös se, että syntyy konkreettinen ja yhteinen suunnitelma josta kaikki ovat tietoisia

Poissaoloihin puuttuminen, Hämeenlinnan malli

1. Taso: ennaltaehkäisy

Yhteisöllisen opiskeluhuollon keinoin lisätään yhteisöllisyyttä ja tuetaan osallisuutta:

- lämmin vuorovaikutus oppilaan ja perheen kanssa
- aktiivinen ryhmäyttäminen ja ystävystymisen tukeminen
- kiusaamisen ehkäiseminen
- oppilashuolto mukana luokkien työskentelyssä
- riittävä ja oikea-aikainen tuki oppimisen pulmissa

Huoli puheeksi

Kun oppilaan poissaoloista herää huoli koulussa tai kotona tai kun 30h ylittyy

- LV/LO on yhteydessä huoltajaan
- tarvittaessa perhepalaveri
- tarvittaessa tukiopetusta

Jatkuva seuranta ja nopea reagointi, jos poissaoloja ei selvitetä. Jos Wilma-viesteihin ei reagoida, yhteys puhelimitse.

Oppilashuollon konsultointi matalalla kynnyksellä

2. Taso: kohdennetut interventiot

Poissaoloja yli 50 tuntia

LV/LO kutsuu huoltajan yksilökohtaiseen OHR-palaveriin

Selvitetään syitä poissaoloille; oppimisvaikeudet, ahdistus, terveys

-> ohjaus terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi

Sovitaan, kuka vastaa oppimisen tuesta ja koulun sisäisestä tiedon siirrosta

Sovitaan seurannasta ja prosessin vastuuhenkilöstä

Tarvittaessa ohjaus muihin palveluihin

3. taso: intensiiviset interventiot

Poissaoloja yli 100 tuntia

Yksilöllinen OHR + tuen tarpeen kartoitus
Palvelutarpeen arviointi/ Lasu-ilmoitus tapauskohtaisesti

Ensisijaisesti käydään koulussa, tarvittaessa opetuksen räätälöinti mm. räätälöity lukujärjestys, Interventiot pienryhmään, lyhennetty koulupäivä. Oppimis-pakettien koordinoijana erityisopettaja.

Oppilashuollon rooli myös linkkinä hoitavan tahon ja koulun välillä tarvittaessa (Lähitutor)

Yleisesti:

Luokanvalvoja/ -opettaja seuraa poissaoloja yksilökohtaisesti ja käynnistää toimenpiteet tarpeen mukaan.

Huoltaja selvittää oppilaan poissaolot viiveettömästi. Poissaolon syy "selvitettävä", kunnes selvitys huoltajalta saadaan.

Lisäksi huomioitavaa:

Selvittämättömiin poissaoloihin puututaan heti. Jos selvittämättömiä poissaoloja on **kaksi päivää tai 12 h**, LO/LV keskustele oppilaan ja vanhempien kanssa. Tarvittavat tukitoimet aloitetaan välittömästi.

Jos **selvitettyjä** poissaoloja on toistuvasti, myös silloin LO/LV keskustele asiasta oppilaan ja vanhempien kanssa. Joskus terveydellisten syiden takaa voi löytyä myös muita syitä. Tarvittaessa perhettä ohjataan kouluterveydenhuoltoon, tai kutsutaan koolle yksilöllinen oppilashuoltoryhmä.

Opetuksen räätälöinti 1/2

- Välittömät toimenpiteet, jos koulunkäynnin eteneminen hidastuu
  - Oppilas tarvitsee säännöllistä tukea, tuen porras tehostettu/erityinen tuki
  - Moniammatillinen yhteistyö tärkeää: Järjestetään yksilökohtainen oppilashuolto ja tehdään moniammatillinen päätös tehostetusta tuesta, laaditaan tehostetun tuen oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmaan kirjataan kaikki tukitoimet -> oppimissuunnitelma toimii oppilaan opintojen etenemisen seurannan apuna
- Tarvittavat päätökset
  - Vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen järjestämisen päätös, VSOP (koulukohtainen, rehtori tekee) on usein tarpeellinen.
  - Tarvittaessa erityisen tuen päätös ja hojks.
  - Koulunvaihtotilanteet ja päätöksenteon yhtenäisyys Koululla olisi hyvä olla konsultoiva ryhmä haastavien oppilaiden asioiden järjestämiseksi, tukena myös työntekijöille (ryhmässä työntekijöitä, joilla kokemusta ja osaamista kouluakäymättömistä oppilaista ja joustavista toimintatavoista).

Opetuksen räätälöinti 2/2

- Oppilasta tukevat muut toimet
  - Oppilashuollon tukitoimet tukevat kokonaisuutta: Sekä kouluun paluuta että koulunkäyntiä koulussa tai etänä.
  - Topparin tukitoimet aloitetaan mukaanpyyntölomakkeella tai PTA:n (palvelutarpeen arvioinnin) kautta ja räätälöidään yksilökohtaisesti, koululta jäätävä yhteyshenkilö!
  - Lastensuojelun palvelut
  - Joustavuus lapsen/nuoren asioissa, ymmärrys siitä, että asiat vievät aikaa

TAUKO KLO 13:30-13:45

”Tarvitsen jonkun, joka kuuntelee ja ymmärtää”

Huostaanotto merkitsee tuttujen ihmisten, paikkojen ja arkirutiinien muutosta. Luottamus läheisiä kohtaan on usein horjunut, jopa särkynyt. Elämän peruskivien järkkyminen synnyttää tarpeen löytää turvaa sekä ymmärtäviäisiä ja kannustavia aikuisia – kuten opettajia. Koska koulu on merkittävä osa huostaanotetun arkea, ymmärrä ja hyväksy tämä tarve.

Auta löytämään kuuntelijoita.

SIJOITETUN OPPILAAN KOULUPOLUN JÄRJESTÄMINEN

JYVÄSKYLÄ

A close-up photograph of a hand holding a large orange and a red apple. The hand is positioned at the bottom, with fingers gently gripping the fruit. The orange is on the left, and the apple is on the right. The background is a soft, out-of-focus grey.

MindMe-kehittämistyön hedelmiä Jyväskylässä

Ristiinpölytystä! -päättöwebinaari 12.11.2020

Tuulikki Löppönen

Taina Vaismaa

Suvi Malmberg

MindMe-hankkeen
puitteissa tehty
yhteistyö eri
toimijoiden välillä

Kehittäjätiimin kokoontumiset syksystä 2019 alkaen. Kehittäjätiimissä mukana:

- Sairaalaopetus

- Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri

- Pesäpuu

- Perusopetus

- Sosiaalitoimi

- Lasten ja nuorten psykiatria

- Perusterveydenhuolto

- Oppilashuolto

- Sivistystoimi

KEHITTÄJÄTIIMIN TYÖSKENTELY:

- Työnkuviin tutustumista, toimiviksi havaittujen käytänteiden esittelyä ja havaintojen jakamista
- Yhteistyötavoista sopimista ja keskustelua
- Sisukas-prosessimallin yhteistä kehittämistyötä, ratkaisuehdotuksia haasteisiin/pulmakohtiin

Ohjausryhmän työskentely

- Sisukas-tiimin lisäksi ohjausryhmässä mukana sairaalakoulun varajohtaja, pesäpuun kehittämispäälliköt, sivistystoimen oppimisen tuen asiantuntija, oppilashuollon esimies
- Sisukas-tiimin toiminnan ohjaaminen, yhteinen kehittäminen ja haasteisiin vastaaminen
- Yhteiset neuvottelut aluksi 2 viikon välein

MindMe-työskentelyn hedelmät

- Sisukas-tiimin perustaminen ja toiminnan käynnistäminen
- Sisukas-mallin kehittäminen Pesäpuun mallia soveltaen Jyväskylän tarpeisiin
- Sisukas-tiimin esitteet, haastattelurungot, oppimisen kortit, prosessimallin kuvantaminen, palautekysely ja raportointi
- Check-list koulun ja sijaishuoltopaikan yhteistyöhön
- Oppilashuollon aktivointi ryhmäyttämisen kehittämiseen
- Haluaisin sinun tietävän -esite sijaishuollossa asuvan oppilaan toiveista
- Yhteistyöverkoston toiminnan vakiinnuttaminen 1-2krt/lukukausi
- Yhteistyö Kannustaen kouluun-hankkeen kanssa (koulupoissaoloihin puuttumisen malli)

SISUKAS- PROSESSIN VAIHEET

Kehittämishaasteita ja ratkaisumalleja

Laitosten ja koulun välinen yhteistyö --> Yhteistyöiltpäivät lastensuojelulaitosten kanssa, toistemme toimintakulttuuriin syventyminen myös lainsäädännöllisestä näkökulmasta

Koulun valmistelu uuteen oppilaaseen --> Oppilashuollon yhteistyökuviot, koulujen toimintakulttuurin ja yhteisöllisen oppilashuollon kehittämistyö esim. ryhmäyttäminen, kun uusi oppilas tulee kouluun

Verkoston osaamisen kehittäminen --> Traumatietoisuuden lisääminen

Kehittämishaasteita ja ratkaisumalleja

- **Tiedon sirpaleisuus**

--> Verkostotyön tiivistäminen
(asiakassuunnitelmapalaverissa mukana
oleminen jne)

- **Koulunkäytikyvyn moniammatillinen
arviointi**

--> Sosiaalityön, hoidon, sijaishuollon
ja vanhempien mukaan kutsuminen
prosessiin

- **Tiedon siirtyminen lapsen mukana**

--> Nivelvaihtöskentely, opetusjärjestelyt

TOIMINTA SISÄLTÄÄ

Ulkopaikkakunnalta Jyväskylään
sijaishuoltopaikkoihin sijoitettujen oppilaiden

- tuen tarpeiden kartoittaminen
- opetusjärjestelyt
- tuettu koulun aloitus
- koulunkäynnin tuki ja seuranta 2v ajan
- verkostojen kokoaminen

Sisukas-tiimiin kuuluu 2 erityisopettajaa ja psykologi. Työhön sisältyy konsultoiva työote sekä klinikkaopetus.

TAVOITTEENA

Sisukas-tiimin työn tavoitteena on tukea sijoitetun oppilaan koulunkäynnin ja sijoituksen onnistumista Jyväskylässä.

Tarkoituksena on laajentaa Sisukas-toiminta koskemaan kaikkia Jyväskylän sijoitettuja oppilaita tarpeen vaatiessa.

TOIMINTATAVAT

1) Sijaishuoltopaikka ilmoittaa lapsen Sisukas-tiimin erityisopettajalle sähköpostitse (sisukas@jyvaskyla.fi) tai puhelinsoitolla. Yhteydenottopyynnön voi jättää myös viestillä.

2) Jos koululle tulee tieto sijaishuoltopaikkaan muuttaneesta uudesta oppilaasta, koulu ohjaa paikkaa ottamaan aluksi yhteyttä Sisukas-tiimiin. Sisukas-tiimi aloittaa koulunkäynnin järjestämisen.

Sisukas-tiimin työ ei ole sairaalaopetusta, vaikka erityisopettajat toimivat hallinnollisesti Kukkulan koulun alaisuudessa.

TAUSTALLA

Kehittämistyön pohjana käytetään valtakunnallista Sisukas-mallia (Pesäpuu ry) ja tukena ovat Jyväskylän kaupungin palvelujen lisäksi Pesäpuu ry, Valteri-koulu sekä MindMe - koulu kuuluu kaikille - kehittämisprosessi.

OTA YHTEYTTÄ

sisukas@jyvaskyla.fi

Tuulikki Löppönen, erityisopettaja
puh. 014-2668407, 050-4701008

Taina Vaismaa, erityisopettaja
puh. 014-2662805, 050-3136147

Suvi Malmberg, psykologi
puh. 014-2661847, 050-5345319

etunimi.sukunimi@jyvaskyla.fi

KUNTA, JOKA SANOO KYLLÄ

LEMPÄÄLÄ

KUNTA, JOKA SANOO KYLLÄ KEHITTÄMISELLE

#kyllä
#yhdessä
#edelläkävijyys

MindMe -prosessi

Millainen on meidän kunnan
ammattilaisten jatkuvan
vuoropuhelun tapa?

Haimme mukaan, sillä halusimme tehostaa sitä työtä, mitä kunnassa jo tehdään, ja välttää päällekkäistä tekemistä. Halusimme myös jakaa asiantuntemusta, tehdä yhteistä työtä koordinoitummin ja kehittää palveluja yhdessä. Otimme tavoitteeksi myös sen, että tiivistyvän yhteisen työn kautta pääsemme paremmin kiinni ongelmien juurisyihin ja monitoimijaisen yhteistyön rakenteet tukevat erityisesti vaativahoitoisten lasten ja nuorten asioiden edistämistä.

Yhteisellä matkalla oivalsimme...

- Monialaisen yhteistyön kehittäminen vaatii aikaa, tietoista panostamista ja sitoutumista – se ei tapahdu hetkessä!
- Henkilöstön sitouttamiseen tarvitaan johdon lupa ja selkeä viesti: tähän panostamme yhdessä.
- Suunnitelmia ei kannata hioa loputtomasti, vaan lähteä rohkeasti kokeilemaan.
- Kunnassamme on paljon arvokasta osaamista ja motivoituneita työntekijöitä, kun vain koordinoimme yhteistä työtä paremmin.

Myönteisesti tunnistava varhaiskasvatus

- Myönteinen tunnistaminen on tapa vahvistaa arkisia kohtaamisia ja toteuttaa osallisuutta ja lasten oikeuksia jokaisen lapsen kohdalla.
- Myönteisesti tunnistavan varhaiskasvatuksen ydin on **kohtaaminen ja vuorovaikutus**. Tapahtuu osana sitä, mitä me jo teemme.
- Lapsen kohtaamisella tarkoitetaan ”**lapsen ja aikuisen välistä tapaamista ja yhteen liittymistä**”.
- Kohtaaminen on ”**lapsen kokemuksen ja tiedon äärelle pysähtymistä, moniaistisen kerronnan kuuntelemista ja vilpittömiä halua ymmärtää lapsen maailmaa**”. Myönteinen tunnistaminen vaatii tilanneherkkyyttä.
- Toimimalla myönteisen tunnistamisen ajattelun mukaisesti **tutustumme** lapseen ja lapsen maailmaan ennakkoluulottomasti, **tunnistamme lapselle merkityksellisiä asioita** ja **tuemme lasta asioissa, jotka lisäävät lapsen onnistumisen ja arvostuksen kokemuksia**.

Myönteisen tunnistamisen kolme ulottuvuutta

1. Tutustuminen

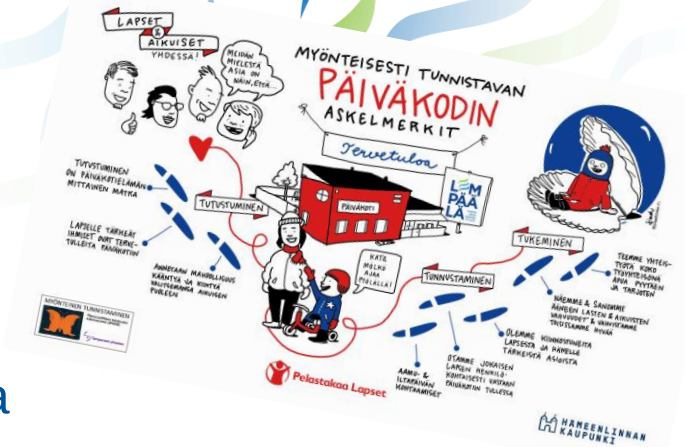
- Jotta myönteinen tunnistaminen voi toteutua, tulee ihmisten tutustua toisiinsa sen sijaan, että he olettavat tietävänsä millaisia ihmisiä toiset ovat

2. Tunnustaminen

- Tutustuminen lisää tietoisuutta siitä mikä kullekin ihmiselle on erityisen tärkeää ja missä hän voi saada tunnustusta ja arvostusta

3. Tukeminen

- On tutustumista ja tunnustuksen antamista tietoisena toimintamuotona, joka keskittyy voimavaroihin ja onnistumisiin (ongelmien sijaan)
- Arkielämässä ulottuvuudet kietoutuvat yhteen; toimimalla yhdessä tutustutaan, annetaan arvostusta ja tarjotaan tukea
- Myönteistä tunnistamista voi toteuttaa myös tavoitteellisesti hyvinvoinnin edistämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi
- JOKAINEN LAPSI ANSAITSEE TULLA NÄHDYKSI TIMANTTINA. JOKAISELLA LAPSELLA ON OIKEUS KOKEA OLEVANSA HYVÄ.

TARVE

- Koululaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Nuorten osallistumisen mahdollisuuksien laajentaminen
- Yhteisöihin kiinnittymisen vahvistaminen kasvavassa kunnassa
- Harrastustoiminnan lisääminen
- Uuden vahvan suunnan löytäminen #yhdessä

Tässä tavoitteessa onnistumiseksi

tarvitaan nuorisotyön lisäresursointia, uuden koulunuorisotyön mallin rakentamista ja juurruttamista sekä tiivistyvää monitoimijaisista yhteistyötä ja vaikuttavien työmenetelmien kehittämistä moniammatillisesti ja -toimijaisesti.

#yhdessä

TOIMENPITEET

Nuorisopalveluissa on jo käynnistetty kehittämisprosessi, jonka yhteydessä on aloitettu koulunuorisotyön uuden mallin vaiheittainen suunnittelu. Tämä on ollut välttämätöntä nuorisotyön resurssien vaikuttavasti kohdentamiseen sekä yhteistyön ja toimintamallien kehittämiseen kasvukunnassa.

1. Henkilöstöresurssin kohdentaminen - tehtäväkuvat
2. "Johtotiimin" täydentäminen
3. Mallin rakenteen hahmottelu
4. Määritetään yksilöivät toimenpiteet, aikataulut ja vastuut
5. Arviointi ja seuranta

TAVOITE

TÄSMENTYÄ #YHDESSÄ

Kohderyhmänä kaikki nuoret mutta erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien nuorten tavoittaminen tiivistyvän yhteistyön kautta ja seuraavat hyvinvoinnin riskitekijät tunnistaen:

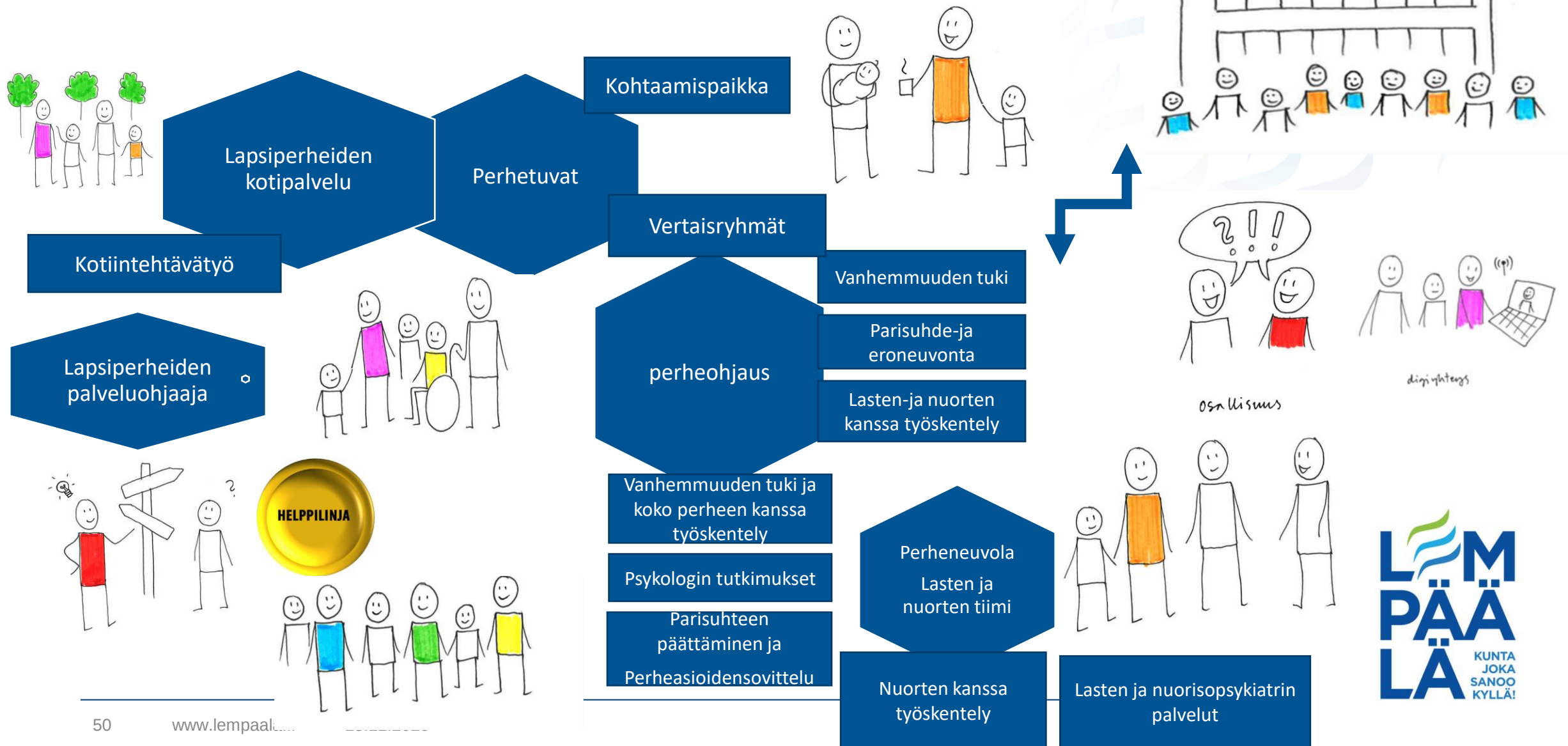
- Perhetilanne (aikuisen tuen puute, vanhemmuus)
- Nuorten oppimisen haasteet (yhteys mm. itsetuntoon ja käytökseen)
- Nuorten riskikäyttäminen (ennalta ehkäisevä päihde- ja mielenhyvinvointityö)

TULOKSET

Rakentuva, uusi koulunuorisotyön malli, saadaan valmiiksi ja juurrutettua koulujen ja nuorisotoiminnan arkeen 2022. Malliin liittyvä monitoimijaisen yhteistyön tiivistyminen sekä yhdessä kehitettävät uudet työmenetelmät tehostavat niin ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä kuin korjaavien toimenpiteidenkin vaikuttavuutta. --> Harrastustoiminta.

Toimivan mallin tulokset näkyvät erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien nuorten hyvinvoinnin lisääntymisenä: a) aikuisen tuen lisääntyminen, b) itsetunnon vahvistuminen ja c) riskikäyttäytymisen väheneminen.

PERHEKESKUSPALVELUT – Yhdessä toteutettuja palveluita

Lapsiystävällinen perhekeskusverkosto

Yhteisen työn viitekehykset

LAPSI- JA PERHEYSTÄVÄLLISYYS

YDINAJATUS: Lapsen oikeuksia toteuttava lapsiystävällinen toimintamalli

MYÖNTEINEN TUNNISTAMINEN JA POSITIIVINEN PEDAGOGIIKKA

YDINAJATUS: Itsensä ja asioiden ilmaiseminen myönteisyyden ja positiivisuuden kautta - kaikessa toiminnassa

ASIAKASLÄHTÖISET PALVELUPOLUT

YDINAJATUS: Yhteiskehittämällä ja osallistamalla - ihmislähtöisesti

VERKOSTOJOHTAMINEN

YDINAJATUS: Tutustumme – luotamme – sitoudumme

INTENSIIVIYKSIKKÖ – ROHKEA EDELLÄKÄVIJÄ

YLÖJÄRVI

Mind me –hanke Ylöjärvi

Mind me-hankkeen päätösseminaari 12.11.2020

Rehtori Satu Sepänniitty-Valkama

Erityisluokanopettaja Tiina Erholtz

Mind me-hanke Ylöjärvellä - tavoitteet

- Poissaolojen ehkäiseminen, poissaoloihin puuttuminen, poissaolojen syiden selvittäminen
- Lastensuojeluyksiköihin tulevien oppilaiden kouluasioiden selvittäminen

Kuva: Satu Sepänniitty-Valkama

Hankkeen taustaa

Ylöjärven Yhtenäiskoulun koulupoissaoloihin puuttumisen kokeilu lukuvuonna 2019-2020

MIKSI?

- koulukieltäytymisongelman hallinta
- oikea-aikainen ja riittävä tuki
- ennaltaehkäisy
- päättötodistuksen turvaaminen

Yksilöllisyys – erilaiset syyt poissaoloille, erilaiset ratkaisut

Ylöjärven Yhtenäiskoulussa pyritään lukuvuoden 2019-2020 aikana selvittämään

- minkälaisia poissaolon syitä oppilailla on (S-Ras – tai ISAP -kartoitus) sekä poissaolojen kasvamisen ennaltaehkäisy (erityisopettaja/ohjaaja sekä poissaolotiimi)
- puuttumaan poissaoloihin tarkemmin (poissaoloihin keskittyvä pedagoginen tiimi)
- tukea runsaasti poissaoloihin tai koulua käymättömyyteen (erityisopettaja ja ohjaaja tasa-arvorahalla, tiimi oppilaan ympärille)
- mahdollisesti erilaisten poissaolosyiden ja niiden tukemisen mallintaminen Ylöjärven kaupungin poissaolo-ohjeistuksen tarkentamiseen

Ylöjärvellä on paljon lastensuojeluyksiköitä suhteessa oppilasmäärään

Kuva: Mika Hiltunen

Uusi poissaolo-ohjeistus koko kaupunkiin

Muutokset

- Ylöjärven kaupungissa on yhteisesti sovittu poissaolojen määrään liittyvät rajat, jolloin luokanvalvoja/luokanopettaja on velvollinen ryhtymään toimipiteisiin alla kaupungin ohjeistuksen mukaan.
- Yhteiset rajat esitetään prosentteina. Prosenttimäärä kuvaa eri luokkatasoilla olevien oppilaiden poissaolojen määrää paremmin kuin pelkkä tuntimäärä. Jo 10% poissaolomäärä on tutkimusten mukaan syrjäytymistä edistävä määrä.

Ajanjakso	Poissaoloprosentti ajanjaksolla. (Poissaolojen seuraavaan tarkastelukauteen siirtyessä, edelliset poissaolot otetaan mukaan prosenttien tarkasteluun)
Elokuu-syysloma	10% tai enemmän
Syysloma - joulukuu	10% tai enemmän
Tammikuu-hiihtoloma	10% tai enemmän
Hiihtoloma-toukokuu	10% tai enemmän

Uusi poissaolo-ohjeistus

- poissaoloille yksi toimintamalli
- aikaisemmin erillinen luvattomille ja sairauspoissaoloille
- luokanopettajan ja luokanvalvojan roolin vahvistaminen
- poissaolotiimi vaihtoehtona
- vahva moniammatillinen tuki, joka kasvaa oppilaan mukana

Pose-malli

Sosiaalisen nuorisotyön osallistuminen luvattomien poissaolojen vähentämiseen

- Kun oppilaalla on 30 tuntia tai yli selvittämättömiä/luvattomia poissaoloja, niin koulu tekee ilmoituksen sosiaaliseen nuorisotyöhön ja ilmoittaa tästä huoltajille.
- Sosiaalinen nuorisotyö pyytää oppilaan huoltajineen keskusteluun, missä selvitetään poissaolojen syitä ja mitä niille voidaan tehdä. Sovitaan toimista ja oppilas tulee seurantaan.

Poissaolo-ohjeistus/ Poissaolojen taustan selvittäminen

- PKS LAPE –hankkeessa suomennettiin ja testattiin Christopher Kearneyn (2002) kehittämää Koulupoissaolokysely SRAS-R ja kysely osoittautui toimivaksi mittariksi koulupoissaolojen syiden selvittämiseen.
- Kysely ryhmittelee koulupoissaolon taustalla olevat syytekijät neljään luokkaan.
- Ylöjärven Yhtenäiskoululla kokeiltiin noin 20 oppilaalla SRAS-kyselyä poissaolojen syiden selvittämiseksi.
- Kyselyn tulosten avulla oppilaita ohjattiin sopivien palveluiden piiriin.

Koulupoissaolon taustalla olevat tekijät (Kearney)	
1	Tarve välttää kouluun liittyviä, kielteisiä tunnetiloja (ahdistuneisuus-masentuneisuus) aiheuttavia asioita tai tilanteita tai yleisesti ahdistunut olo
2	Tarve välttää epämiellyttäviä sosiaalisia ja/tai arviointitilanteita
3	Tarve hakea huomiota läheisiltä (esim eroahdistusta, uhmakkuutta, raivokohtauksia)
4	Tarve hakea tuntuvasti palkitsevia tilanteita koulun ulkopuolelta (esim. kaverit, pelaaminen)

[http://www.socca.fi/files/7720/Koulupoissaolokysely_SRAS-R_\(poster\).pdf](http://www.socca.fi/files/7720/Koulupoissaolokysely_SRAS-R_(poster).pdf) flick to add text

Nuorten intensiivisen hoidon kehittäminen Ylöjärvellä kouluyhteistyössä

NAvi

- NAvi on uusi, elokuussa 2020 avattu nuorten avohoidon intensiiviyksikkö. NAVI:ssa hoidetaan 12-17-vuotiaita Ylöjärvellä asuvia psyykkisistä ongelmista kärsiviä nuoria.
- NAvissa tarjotaan apua myös aineellisiin ja toiminnallisiin riippuvuuksiin, kuten päihdeongelmiin ja peliriippuvuuteen.
- NAvin henkilöstöön kuuluu kolme sairaanhoitajaa, sosiaalityöntekijä, psykofyysinen fysioterapeutti, toimintaterapeutti, lastenpsykiatri ja psykologi

Helppi-luokka

- yhteistyöluokka NAvin kanssa
- oppilaat ovat pääsääntöisesti yleisopetuksen vuosiluokkien 7.-9. luokkien oppilaita
- opiskellaan maksimissaan kolmen kuukauden ajan
- maksimikoko luokalle on 10 oppilasta
- oppilaat ovat omien koulujensa oppilaita
- yksi erityisluokanopettaja ja ohjaaja
- monialainen asiantuntijaryhmä ja hakemus ennen opiskeluiden alkua
- oppilaat opiskelevat erityiset opetusjärjestelyt 18§ lyhennetyllä koulupäivän päätöksellä, jonka tekee oppilaan koulun rehtori

Lastensuojeluyksiköt

- uudet lastensuojeluyksiköihin sijoitetut nuoret ohjataan ensin Helppi-luokalle
- Helppi-luokalla selvitetään oppilaan opintosuoritukset
- oppilas on maksimissaan kuukauden Helppi-luokalla, jonka jälkeen hän siirtyy opiskelemaan omaan lähikouluunsa

NAVI & HELPPI PIDETÄÄN POIKANEN PESÄSSÄ

MONIALAINEN
ASIAANTUNTIJUUS
INTENSIIVISYYS
LÄSNÄOLO
VUOROVAIKUTUS

Kuva. Tiina Erholtz

POSITIIVINEN PEDAGOGIIKKA
OPPILASLÄHTÖISYYS
OMAEHTOISUUS
KYVYKKYYS
YHTEISÖLLISYYS

HYVINVOINTI SISÄINEN MOTIVAATIO MERKITYKSELLISYYS

Rehtori Satu Sepänniitty-Valkama
p. 040 133 4522

satu.sepanniitty-valkama@ylojarvi.fi

Erityisluokanopettaja Tiina Erholtz
p. 041 730 0672

tiina.erholtz@ylojarvi.fi

www.ylojarvi.fi

*”Opi lukemaan tilanteita ja
auta minua vain silloin, kun tarvitsen”*

Huostaanotettu saattaa tarvita tukea kaverisuhteissa ja ylipäättään luokan sosiaalisen maailman osana olemisessa. Opettele lukemaan luokassa vallitsevaa sosiaalista ilmapiiriä sekä erottamaan ne hetket, jolloin nuori kaipaa ulkopuolisen apua.

Auta oppilasta silloin kun hän sitä tarvitsee, mutta älä hyysää turhaan!

Sijoitettujen nuorten koulupolulla –foorumit

A young boy with light brown hair, wearing a white button-down shirt and a blue backpack, is shown from the waist up. He has his arms raised in the air with clenched fists, looking upwards with a joyful expression. A white speech bubble is positioned above his head, containing the text "Kiitos, että kuuntelit!". The background is a dark, textured grey.

**Kiitos, että
kuuntelit!**

Mindme-materiaalit:

[pesapuu.fi/toiminta/koulun-ja-
lastensuojelun-yhteistyö/mindme-
koulu-kuuluu-kaikille/](http://pesapuu.fi/toiminta/koulun-ja-lastensuojelun-yhteistyö/mindme-koulu-kuuluu-kaikille/)

Palautteesi on tärkeää:

<http://bit.ly/mindme-prosessi-palaute>